

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Радзієвська О.

– кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Донбаського державного педагогічного університету

УДК 811.111'36

ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРНО-ЗНАЧУЩОЇ СКЛАДОВОЇ АНГЛІЙСЬКОГО СЛЕНГУ. СЛЕНГ ТА КУЛЬТУРА

У статті схарактеризовано культурну складову англійського сленгу. Автором підкреслено нерозривність двох понять – «культура» та «феномен сленгу» в англійській мові. Особливе місце, на думку автора, займає менталітет та культура народу в процесі формування такого явища, як сленг. У свою чергу, сленг може характеризувати характер та поведінку народу. Окремо розкрито поняття «культурно-значущої складової» під час використання сленгу.

Ключові слова: сленг, культура, спільнота, менталітет, інформація.

Радзиевская О.

– кандидат педагогических наук, доцент кафедры иностранных языков Донбасского государственного педагогического университета

ОСОБЕННОСТИ КУЛЬТУРНО-ЗНАЧИМОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ АНГЛИЙСКОГО СЛЕНГА. СЛЕНГ И КУЛЬТУРА

В статье характеризуется культурная составляющая английского сленга. Автором подчеркнута неразрывность двух понятий – «культура» и «феномен сленга» в английском языке. Особое место, по мнению автора, занимает менталитет и культура народа в процессе формирования такого явления как сленг. В свою очередь, сленг, может характеризовать характер и поведение народа. Отдельно раскрыто понятие «культурно-значимой составляющей» при использовании сленга.

Ключевые слова: сленг, культура, общество, менталитет, информация.

Radziyevskaya O.

– Candidate of Science (Theory of Education), Associate Professor,
Department of Foreign Languages, Donbas State Teachers' Training
University

THE PECULIARITIES OF CULTURALLY SIGNIFICANT PART OF THE ENGLISH SLANG. SLANG AND CULTURE

The article describes the cultural component of English slang. The author emphasizes the continuity of the two concepts – «culture» and «phenomenon of slang» in the English language. The author points out that the special place has the mentality and culture of people in the process of forming of such a phenomenon as a slang. Slang can also characterize the nature and behavior of people. It was pointed out that the concept of «cultural and significant component» is disclosed during the use of slang.

Keywords: slang, culture, community, mentality, information.

Постановка проблеми. Основний лексичний склад, а також фонетичний і граматичний лад англійського сленгу відрізняється величезною життєздатністю: дуже багато лексем сучасного сленгу і ряд

його граматичних і фонетичних рис існували задовго до виникнення літературного стандарту.

Існуючи пліч-о-пліч з іншими соціальними діалектами і літературним стандартом і тісно взаємодіючи з ними, сленг завжди виступав і виступає як певна чітко помітна мовна система, хоча, як і інші ланки мови, він постійно розвивається, поповнюється новими словами і новими значеннями слів, основний базис його лексичного, граматичного і фонетичного складу, вихідний до елементів англійських територіальних діалектів, залишається незмінним.

Предметом дослідження є культурна складова лінгвістики англійської мови.

Об'єктом дослідження є сленг, як невід'ємна складова англійської мови.

Актуальність дослідження не викликає сумніву, бо питання зв'язку сленгу та культури народу є одним з найважливіших у контексті загального вивчення феномену сленгу.

Аналіз досліджень та публікацій. Англійський сленг був предметом дослідження зарубіжних та вітчизняних дослідників, таких, як-от: А. Бо, Г. Бредлі, О. Есперсен, Дж. Грінок, К. І. Кітгрідж, Г. Л. Менкен, Дж. Маррей, У. Лабов, В. Хомяков.

Виклад основного матеріалу. Комунікативна функція є однією з найголовніших, базових функцій мови. До цієї функції належить, зокрема, і «функція збереження і передачі національної самосвідомості, традицій культури та історії народу» [3, с. 563]. У плані співвідношення мови і культури в рамках нашого дослідження, великий інтерес викликає питання передачі мовною одиницею культурної інформації.

Спеціальна наука лінгвокультурологія розглядає вплив культурної інформації мовних одиниць на менталітет носіїв мови. Зазначимо, що для культури США, для американців – членів лінгвокультурної спільноти характерні наступні засади: акцент на матеріальних цінностях, дії, зміни, прогрес; орієнтація на майбутнє; короткострокові плани; акцент на автономії особистості; прагнення до самостійного прийняття рішень; орієнтація на негайну винагороду. У центрі таких засад знаходиться ідея про те, що час – це гроші; його не можна витратити на дрібниці та ін. [2, с. 169]. Всі зазначені вище аспекти відображаються у мові і культурі американців.

Наведемо кілька прикладів передачі культурно значущої інформації за допомогою одиниць сленгу, наприклад: культурно значуща інформація сленгу «Kangaroo court» – «кенгуровий суд», означає незаконний судовий розгляд, нехтування принципами справедливості; втілюється в денотативном аспекті значення: в цьому виразі наголошується на тому, що «суд» обходить закон настільки ж легко, як кенгуру перестрибує перешкоди, наприклад:

«The judge held Fred in contempt for calling the proceedings a Kangaroo court» [4, с. 209].

Переклад речення звучить наступним чином: «Суддя покарав

Фреда за неповагу до суду, який назвав засідання «кенгуровим судом».

Сленг «Mickey Mouse» має кілька значень, з них виділимо два: «безглузда або нудна діяльність»; «невелика, боязка, що не відіграє великого значення людина»:

«The Army is also seeking to make military life more attractive by eliminating regulations that are sometimes called «Mickey Mouse» – rules likely to cause more irritation than they are worth» [5, с. 6].

Переклад: «Армія також намагається зробити військову службу більш привабливою, скасовуючи правила, які іноді називають «Міккі Маус» – те, що викликає більше роздратування, ніж вони того варті».

Культурна конотація такої одиниці походить від імені персонажу мультфільмів У. Діснея. «У певному сенсі Міккі Маус – це символ Америки, одне з найоригінальніших творів американської культури» [4, с. 594].

Лексична одиниця сленгу *groovy* – «приємний, спокійний, відмінний, хвилюючий», зазвичай, співвідноситься з 1960-ми роками. і рухом хіпі. Насправді ця одиниця виникла в середовищі чорних джазменів в кінці 1930-х років, завдяки чому культурно значуща інформація цього слова легко встановлюється згідно із зв'язку з висловленням *in the groove* – спокійний; приємний, чудовий, у відмінній формі. Ця одиниця також може мати значення – стильний, модний, наприклад:

This was surely the grooviest moment I'd had in many years.

Переклад: «Напевно це був найприємніший момент у моєму житті за багато років».

What a groovy family we're going to have!

Переклад: «Яка чудова сім'я буде у нас!»

Отже, наведені вище одиниці сленгу несуть в собі певну інформацію, властиву їм, в тому числі і культурну, тим самим ще раз підтверджуючи вже відому тезу про тісний зв'язок мови і культури.

Не менш важливим для нашого дослідження є такий феномен лінгвокультурології, як сленговий топонім. Вони також несуть в собі певну культурну інформацію. Як приклад візьмемо одиницю сленгу «*rodunk*» – уявне сільське містечко, де все є старомодним і поганим (використовується в мові з 1900-х рр.). Цей вираз походить від алгонкінського топоніму зі значенням «куточок землі», який був використаний для номінації декількох поселень в Новій Англії:

«I do not want a job in Rodunk» [4, с. 287].

Переклад: «Я не хочу працювати в цій глушині».

Знання іноземної мови передбачає знання культури, життя і побуту народу носія цієї мови. Наприклад, в США американці захоплені бейсболом, це є національним видом спорту, улюбленою видовищною грою країни.

З бейсболом пов'язані безліч сленгових виразів типу *bat a thousand* (вибити тисячу / досягти вершин успіху); в бейсболі (особливі досягнення гравця) /. Зазначимо, що «вибити тисячу» – абсолютно

неможливе, чисто теоретичне досягнення у бейсболі [4, с. 77].

Наприклад:»bat zero – to be completely & chronically unsuccessful» (абсолютно не мати успіхів тривалий час), «bat five hundred – to be halfway successful» домогтися успіху наполовину.

Не менш цікавим є сленговий вираз «grandstand play» – «гра на глядача», що також походить з бейсболу: так говорять про гравця, який намагається звернути на себе увагу глядачів і зірвати оплески.

При вивченні мови особливу увагу слід приділяти специфіці комунікативної поведінки на вербальному рівні в різних мовах, що відображає особливості культури відповідного народу. Як приклад можна навести деякі фразеорефлекси, за термінологією В. Г. Гака [1], такі як «Смачного!», «З легким паром!», яких немає в англійській мові, і американське «Break a leg!» – «Ні пуху, ні пера!» (дослівно: «Зламай ногу!») (традиційне побажання удачі театральному актору перед виходом на сцену, так як використання виразу «Good luck!» (Хай щастить!), вважається поганою прикметою.

Лінгвокультурна спільнота в США широко використовує в усному мовленні сленгові вислови з одиницею Dutch. В Англії це слово в XVII–XVIII ст. використовувалося як іменник і прикметник, і внаслідок торгової конкуренції і морського суперництва, в тому числі і з Голландією, ця сленгова одиниця була досить образливою. Її розмовний відтінок зберігся і в XVIII ст., що згодом увійшло в літературний стандарт у XIX ст.

В англійській мові «Dutch» походить від «Deutsch» (німецький). Це пов'язано з тим, що значну частину населення Пенсільванії в роки колонізації складали колоністи з Німеччини. Отже, ця одиниця в англійській мові не тільки зберегла відтінки та відповідну фразеологію англійської мови, а й утворило нові фразеологічні одиниці, такі як:

1. to beat the Dutch – робити що-небудь чудове. Широке використання отримало в XIX-XX ст. That beats the Dutch, that beats everything(це неймовірно, приголомшливо, повірити важко);

2. to do a Dutch – дезертирувати; втекти, залишити;

3. to talk Dutch або talk double Dutch – говорити іноземною або говорити незрозуміло; нісенітниця;

4. Dutch auction або sale – уявний аукціон або розпродаж за номінальною вартістю, особливо після того, як товари пропонувалися за високою ціною;

5. Dutch або wet bargain – угода, що укладена за пляшкою вина;

6. Dutch comfort – «Thank God it is no worse» – слабка втіха;

7. Dutch concert – «котячий концерт», хто в ліс, хто по дрова;

8. Dutch feast – вечірка, на якій господар напивається раніше гостей;

9. Dutch treat – частування, за яке кожен платить сам;

10. talk to a person like a Dutch uncle – «командувати», «розпоряджатися», говорити різко і зверхньо;

11. I'm a Dutchman if I do – Ніколи в житті!;

12. in Dutch (with) – бути скрутному становищі; в немилості.

Деякі з перерахованих вище ФО носять гумористичний і злегка зневажливий відтінок: It beats the Dutch (Дивна річ!), It's all Dutch to me (Для мене це китайська грамота) і ін.

У наведених вище американських сленгових виразах присутній культурно-значимий для даної лінгвокультурної спільності сенс – вони несуть інформацію про нещастя, антипатію, неприязні, підлість, дешевищину, нещирість тощо.

На цих прикладах можна спостерігати вплив культурного чинника в англійській мові на ментальність народу США – носія цієї мови. Отже, ми можемо констатувати нерозривний зв'язок менталітету народу з його культурою і мовою. Тому, ми погоджуємося з твердженнями дослідників про те, що «мова – дзеркало менталітету, також як культура – дзеркало мови. Менталітет народу відбивається в слові» [4, с. 106].

Висновки. Отже, виходячи з вищезазначеного, ми можемо стверджувати про те, що менталітет відзеркалюється в поведінці людей, їх одязі, побуті, культурі, укладі життя тощо. Для кращого розуміння іноземної мови і культури треба намагатися зрозуміти менталітет спільноти.

У зв'язку з тим, що одним із завдань лінгвокультурології є виділення культурної значущості мовних одиниць, наведені в роботі приклади англійського сленгу показують функціонування культурної конотації сленгізмів і культурно значимої інформації, передану лексичними і фразеологічними одиницями сленгу. Ця функція сленгових одиниць походить з призначення самого знаку – передавати інформацію, так як знак обумовлений комунікативною потребою носіїв мови. Культура, культурна інформація безперечно присутня у системі значень експресивних лексичних і фразеологічних одиниць англійської сленгу.

Література

1. Гак В. Г. Истина і люди. Логічний аналіз мови: Істина і істинність в культурі і мові. Москва: Наука, 1995. 211 с.
2. Кармін А. Основи культурології. Морфологія культури. Санкт-Петербург: Лань, 1997. 509 с.
3. Слюсарева Н. А. Функції мови. *Лінгвістичний енциклопедичний словник*. Москва, 1990. 664 с.
4. Bock Ph. K. Social structure and language structure. In: Readings in the sociology of language / Ed. by J. Fishman. New York, 1968. 603 p.
5. Johnson C. The time in. *New York Times*. 2000. P. 6.